

טיפים לעיצוב הבית על פי חוקי העיצוב האוניברסאלי

ראיון עם איפה אור אמוסין בחיים בטובים 50 קלאב

עיצוב אוניברסאלי אינו בהכרח עיצוב למוגבלים, זהו עיצוב המותאם ל-95% מהאוכלוסייה. לדוגמה צרכיו של אדם מבוגר או נכה הנאלץ לרדת לכביש בכסא גלגלים ונזקק לשם כך לרמפה נוחה אינם שונים מצרכיה של אם עם עגלת תינוקות. הצורך של אדם מוגבל להגיע לדלפק המותאם לגובהו אינו שונה מצרכיו של ילד קטן שגובהו מגביל אותו בגישה למקומות גבוהים. תאורה בהירה וחזקה וסימון ברור של שבילים מדרכות וכניסות לבתים חשובים לכל אדם בכל גיל המחפש כתובת או רוצה למצוא את דרכו בסביבה לא מוכרת, כפי שהם חשובים לנכים ואנשים עם מגבלות תנועה.

התאמת הבית לצרכים המשתנים

כאשר משתנה המצב המשפחתי, אנו נאלצים למצוא פתרונות חדשים למצבים מתהווים. הילדים שעזבו את הבית אמנם אינם גרים בבית באופן שוטף, אך בסופי שבוע וחגים הם מגיעים עם בני משפחתם המורחבת לביקורים ואז אנו זקוקים לפתרונות יצירתיים הצורכים תשומת לב עיצובית.

לאחר שהילדים עזבו, ניתן לנצל את החללים בצורה חדשה אשר תמקסם את שטח הבית. לדוגמה אנשים רבים הופכים את אחד מחדרי השינה לחדר עבודה, ואולם יש לזכור כי חדר עבודה יכול גם הוא באמצעות עיצוב פנים מתאים להיות חדר שינה לעת מצוא.

ארון הקיר לדוגמה יכול לאכסן בתוכו מיטה נשלפת שתותאם באמצעות נגר, במהלך השבוע המיטה תישאר סגורה בארון עם דלת הזזה ובעת הצורך נוכל לשלוף אותה ממקום מחבוא ולארז את אורחינו, כך שבסופו של התהליך יהיו בחדר שולחן, ספרייה, ומדפים לכל מכשירי המשרד. כשנרצה לפתוח את המיטה נוכל להקים מחיצה מתקפלת שתהפוך את המשרד הביתי לחדר שינה לכל דבר. יש כמובן לתכנן תאורה מתאימה מעל המיטה לנוחיות האורח.

אזור נוסף שמשתנה עם שינוי הצרכים הם המטבח ופינת האוכל. רבים מוצאים עצמם נדקקים לשולחן גדול יותר ומקומות ישיבה רבים יותר דווקא לאחר שהילדים עזבו את הבית. על ידי תכנון מחדש של אזור המטבח ופינת האוכל, ניתן ליצור שולחן מודולארי שיגדל על פי הצרכים ובשאר ימות השבוע יתפוס מקום קטן ככל האפשר. את המטבח נסדר כך שהחפצים השימושיים ביותר היו מאופסנים במגירות בגובה נוח וקל לגישה. ובארונות העליונים נאפסן רק חפצים שהשימוש בהם נדיר יותר.

במטבחים המודרניים ישנו אבזור משובח והמגירות יכולות לשאת משקלים של עד 80 ק"ג. אפסון במגירות מאפשר מחד גישה גם עם כסא ומאידיך מנצל את החלל בצורה מקסימאלית שכן אין צורך להכניס את היד לארון אלא המגירה יוצאת כלפינו תוך הפעלת כוח מינימאלי. לרוב המגירות כיום יש מנגנון "סלו מושן" שסוגר את המגירה בעדינות ללא סכנה לאצבעות. גם לתאורה במטבח יש חשיבות גדולה ורבים נוכחים שעם הגיל הם זקוקים לתאורה חזקה יותר. על יד הוספת תאורה אנו מקלים על העבודה במטבח.

שינויים משמעותיים ביותר צריכים להיעשות גם בחדר הרחצה. בבתים רבים ישנה אמבטיה עם וילון ומקלחון שהינם גורם משמעותי ביותר בתאונות ביתיות. באמבטיה להיות קעורה ורטובה ישנה סכנת החלקה וכאשר מחליקים ונאחזים בדבר הקרוב ביותר דהיינו הוילון הרופף, הנפילה כואבת ולעיתים אף גורמת לנזקים לטווח ארוך. המלצתי היא להחליף את האמבטיה במקלחון עם ספסל ישיבה וידית אחיזה. הכניסה קלה יותר ללא צורך להרים את הרגל מעל שפת האמבטיה. הריצוף יעשה באריחים עם מקדם "אנטי סליפ" גבוה למניעת תאונות החלקה. מקלחון גם מאפשר כניסה עם כסא גלגלים או כסא נייד אחר בעת הצורך. ישנם שכלולים רבים כיום באבזור המקלחת, ידיות טלסקופיות, ראשי גשם וטושים חוסכי מים, והתייעצות עם בעלי מקצוע יכולה למקסם את החוויה במקלחת הביתית ולהגדיל את בטיחותו של המשתמש.

הגדלת חלונות בבית והנמכת הסף התחתון שלהם תכניס מצד אחד אור רב לבית ותחסוך בחשמל במשך היום, ובנוסף תאפשר לשבת שליד החלון, לצפות החוצה ליהנות מהנוף ולהיות חלק מהחיים הסובבים אותו. הכנסת אור טבעי לבית יכולה להיעשות גם על ידי התקנת מתקן דמוי ארובה שמתוך הדירה נראית כמו מנורת תקרה אך מכניסה אור יום טבעי ללא צורך בחשמל. המתקן עצמו אינו זול אך החיסכון בחשמל הוא משמעותי והתחושה הנעימה בבית גדלה באופן ניכר.

החלפת ריצוף בבית יכולה לחסוך נפילות בגלל מרצפות רופפות, אך רצוי להימנע מריצוף בחומרים מבריקים מדי שיוצרים בלבול בראייה כאשר כושר הראיה יורד. כמו כן יש להימנע מריצוף בחומרים חלקים מדי או מחוספסים מדי וכדאי תמיד להתייעץ עם אדם מקצועי שייעוץ ממוקד.

חידוש הבית בצבע הינו תמיד גורם חשוב בהגדלת התחושה הנעימה בבית. מעבר לנעימות יש לצביעה גם חשיבות בהשפעה על מצבי רוח, תוספת אופטימיות, תחושת חמימות ובטחון.

לצבעים מסוימים יש השפעות שונות על מצבי הרוח שלנו ושימוש מושכל ונכון בצבעים ובחומרי חיפוי כגון טפטים או טיח דקורטיבי או חיפויים אחרים, יכולים גם להוסיף רבות לתחושת הביתיות שלנו.

בנוסף, לצביעת הבית בחומרים טובים יש ערך נוסף בשמירה על ערך הנכס שלנו.

